

לכבוד עמל כל חלבן ותנובת כל חולבת

שמונים שנות רפתנות בהר. רפת מעלה החמישה 1940-2020.

רפת החלב שלנו הוקמה כשנתיים אחרי עליית הנקודה על הקרקע, והשנה אנו מציינים 80 שנה להיווסדה. כמנהגם בקודש, בחרו מייסדי הקיבוץ להקשיב למומחים שיעצו בחום להימנע מהקמת רפת בהרים (ולעשות ההיפך).

דקות ברעיון, מצויינות מקצועית ארוכת שנים ועורף קשה במיוחד הותירו את רפת מעלה החמישה, נכון להיום, כרפת היחידה בהרי ירושלים הנישאים. בעוד רפתות אחרות מרימות ידיים, פורשות בדומייה לזרועות הארכיונים ומפנות את מיקומן לשלל שימושי נדל"ן מודרניים, המשיכה רפת גורדוניה, לשמר את מנהגם של מייסדיה ואת עיקשות העורף של ממשיכיהם, וכמבכירה צעירה ובוועטת, שרכה דרכה במעלה שנות ההסטוריה עד כי נותרה בודדה בפסגה.

רפת אחרונה בהר, וענף חקלאי אחרון המנוהל ע"י הקבוצה וחבריה.

ניתן אמנם לייחס את הבדידות המזהרת לאופי הגורדונאי הקשה כאבני ההר, אולם יהיה זה אך מקח טעות ומשגה להתעלם מהסיבה האמיתית שהביאתנו לזכות לציין 80 שנות רפתנות קיבוצית בהרי ירושלים: הלב הגורדונאי הגדול הפועם של הרפתניות והרפתנים שעל ההר שלנו.

לפיכך נתכנסנו, קבוצת חברות וחברים מגוונת, ובראשם צוות הרפת המסור, לטכס עצה כיצד לציין שלושה דורות וחמישית הדור של מעשי חלבנות עתירי תהילה ודבקות בעטין בכל מזג אוויר ובכל דרישה רגולטורית.

ימים כלילות סערו המוחות, ולבסוף נפל הפור, וההחלטה שנתקבלה פה אחד, נסכה חיוך של שביעות רצון ושל קורת רוח גם על פני חולבי הבוקר כבדי הצעד והעפעפיים שהגיהו ממכון החליבה.

הוחלט לציין את האירוע במספר אופנים: בכניסה לרפת תוצב אנדרטה לציין המאורע, השטח מאחורי המתבן הצפון מערבי שהיה שדה קוצים וחרולים, יוסב לשדרת עצים מלבבת, היא שדרת הרפתנים. לא סתם עצים עקרים, אלא עצי פרי שיצמחו עם הרפת וירבו טובם על הבאים והשבים בצלם. במבוא לשדרה יתנשא אובליסק מעשה ידי הטבע, ועלי במה מוגבהת בקצה הדרומי של השדרה יוצגו כלי חקלאות בני יובל ויותר שנבחרו בקפידה. בנוסף יותקן "ספסל הרפתן האלמוני" בנקודה סמוכה שממנה יוכל לצפות כל הלך עיף בשקיעה המרהיבה הנפרשת ממערב.

צוות הארכיון לקח על עצמו ללא כל היסוס או פיקפוק להפיק חוברת לציון האירוע, וחברי הקהילה יוזמנו בהתאם לתקנות ההתכנסות הציבורית (מפאת הקורונה) לטקס חניכת השדרה והמיצג.
עד אז מוזמנים כל דרי ההר לשוחח בינות לח"י העצים הצעירים שכבר ניטעו ואשר מעמיקים שורשיהם אל תוך האדמה הסלעית.

הצוות הפעיל מבקש להודות לכל המתנדבים בהקמת המיזם: לציוני ראובן על ניהול עבודות העפר והכשרת השטח, לשניר ורשבסקי על הליווי הארגוני המסור, לתמרי לוי על איסוף החומר והפקת החוברת וכמובן - לאילן ולצוות הרפת.

כמנהגנו, נמשיך לעדכן את הקהילה בהתקדמות הנושא.

בברכת חברים,

הצוות הפעיל לציון 80 שנות רפתנות בהר.